

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR
Hónapontaiban átvéve:
Egy évre 18 h.
Egy évre 6 h.
Egy évre 30 h.
Egy évre 5 h.
Egy évre 34 h.
Egy évre 6 h.
Egy évre 11 h.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, kivéve
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vételére
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetők és hirdetősek a kiadó
hivatalában intézkednek.

XIII. évfolyam 114. száma.

Nagyvárad

Csütörtök, 1917 május 17.

A munkástanács

Oroszország békeprogramját követeli.

Budapest, május 16. (Saját tudósítónkl.) A 'Bund' jelenti Pétervárról:

A külügyminisztert ellenőrző munkástanács új irányban befolyásolja Miljukovot, hogy haladéktalanul részletezze békeprogramját. Ezen nyilatkozatot haladéktalanul közhírré kell tenni, hogy Oroszország csak ezen célok eléréséig akarja a háborút folytatni. A jegyzéknek ki kell arra terjedni, hogy mit akar Oroszország nyugaton és keleten, mit akar a tengeren és mit akar a német nép demokráciáját illetően.

Az orosz hadsereg válsága. Miért mondott le Gucskov?

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Gucskov visszalépése egy sürgős menekvést jelent az orosz hadseregben beálló teljes dezorganizáció elől. Ennek megszüntetésére olyan erős ember kell, aki sokkal sikeresebben működik, mint Gucskov.

Gucskov a munkástanács és az ideiglenes kormány legutóbbi együttes tanácskozásán kijelentette, hogy az optimizmus utolsó szikráját is elveszítette. Azóta a helyzet a katonaságnál rosszabodott.

Hogy Gucskovnak ki lesz az utódja, kétséges, minthogy az ideiglenes kormány teljes összeomlásának az órája is közvetlen közel áll.

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) Genfből táviratozzák: A Petit Journal jelenti:

Gucskov lemondásával a vezérkar válsága is aktuálissá vált. Alexejev tábornok, a vezérkar főnöke felajánlotta lemondását, minthogy az offenzíva iránti tervei megbiúsultak.

Ruszkij és Bruszilow haditörvénytársak előtt.

Budapest, május 15. (Saját tudósítónktól.) A Petit Parisien Pétervárról jelenti, hogy Ruszkij és Bruszilow tábornokokat a haditörvénytársak elé állítják.

Egy brandenburgi zászlóalj sikeres vállalkozása.

Berlin, május 16. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Dyugati harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. Kedvesetlen időjárási viszonyok mellett a harci tevékenység viszonylag csekély volt.

A német trónörökös hadserege. Raonnetól kétoldalt Prosnestől északra a fokozott tűzértségi tevékenység szakadatlanul tart. Lonsvilletől keletre egy brandenburgi zászlóalj 600 méter szélességben betört az ellenséges árokba és a megszerzett állásokat nagy erővel keresztülvitt több francia támadással szemben megtartotta. 175 fogoly és számos mindenféle fegyver jutott a vitéz csapatok kezére.

Keleti harctér.

A helyzet változatlan.

Macedóniai front.

A Prespa tó és a Doiran tó közötti élénk tüzelés a Struma arcvonalra is áttért.

Ludendorff, első főcsapásvezér.

Az új olasz offenzíva sikertelenül indult.

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) A sajtóhadiszállásról jelentik a M. T. I.-nak: Az olaszok ma délelőtt egész terjedelemben újból megkezdték az Isonzó mellett támadásaikat. Sikereket sehol sem értek el, nagy veszteségeket szenvedtek.

Budapest, május 15. (Saját tudósítónktól.) Az olaszok hadijelentése közli: Tolmeintől a tengerpartig tűzértségi és aknázásunk a legnagyobb hevességig fokozódott, amelyet az

Markovits és Weinberger cégnél, Bémer-tér.

Modell blousok óriási választékban és rendkívüli olcsó árban, valamint selymek szövetek és mosó kelmék méterenkénti olcsó eladása megkezdődött.

Állandó újdonságok kész női confectione alsó szoknya, miedervédő, kész fehérneműk, harisnyák, nap- és esernyők kaphatók. Szabóműhelyében rendelésre a legjobb női ruhák készülnek.
Telefon 11-09.

Egyes szám ára 12 fillér.

ellenség is élénken viszonzott. Gyalogságunk akciójának több pontján, a Plava-területen, a Monte-Guho-magaslaton, a Görztől keletre levő magaslatlalt szemben tett előhaldást. Osztagaink egyrésze elérte a Karsztól délre az ellenség árkait és foglyokkal tért vissza. Repülőink Görztől keletre bombákat dobtak le.

A király csökkenti az internáltak számát.

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A király megparancsolta, hogy az internálást csak kivételes esetekben rendeljék el. Ennélfogva az internáltak 50 százalékát szabadon bocsájtják. Internálásra csak akkor van szükség, ha az állami vagy katonai okok tényleg szükségessé teszik.

Meddig bírja Anglia a háborút.

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Stegemann katonai szakértő írja a Bűndban:

As angol tengerészet, amint a zeebrüggei támadás mutatja, most már rendszeres támadásokat fog intézni a német buvárhajók támaszpontjai ellen. Anglia is már olyan javakért harcol, mint Németország. Zeebrügge ellen még több támadás is várható. Ha Angliának nem sikerül a hajóvesztéséget a régi mértékre, ugy szeptemberig már sem folytathatja a háborút, nem is szólva az orosz forradalomról.

Lakók és háziurak.

A lakbérleti bizottság ülése.

A lakbérbizottság tegnap délelőtti Bajor Antal járásbíró elnöklésével négy érdekes lakbérügyet tárgyalta. Bizottsági tagok voltak: Halász Gyula váradreleenci plébános és Cser János író. Jagyzó: Fülöp Miklós dr.

Négy ügy került a bizottság elé, kettőt érdemi végzéssel fejeztek be, kettőt elnapoltak. A befejezett ügyeknél Halász Gyula plébános sok egészséges és méltányos észrevétellel segítette az esetnek ítélet alá megérlelését.

As első ügyben a háztulajdonos bajlento, hogy házáat lebontatja, építkezik, két lakójának felmondott. A lakók nem akarnak kiköltözni. A háztulajdonos bebizonyította, hogy tényleg építkezik. A bizottság a felmondásnak helyt adott a nyugvásra elrendelte a lakások kiürítését.

A második esetben 1000 koronán aluli bérösszeget fizető lakónak mondott fel a háziur. A lakó bevonult katonának. Bár új tulajdonosa van a háznak s a lakásra tényleg szüksége van, de mert katonai 1000 koronán aluli a bér, a felmondást elutasították. A lakó a bérletben marad.

Arután jött egy ügy, ahol a lakó türelmetlenül magaviseletét panaszolta a háztulajdonos. A lakó mindenkit sérteget s már egyszer elrendelték kiköltötését.

A bíróság újabb tanak kihallgatása céljából elnapolta az ügyet.

Egy ügyet elhalasztották.

A lakbérbizottságunk eddig 14 lakbérleti ügyben volt tárgyalása. Szépen halad, jelelő annak, hogy az esküdteknek a polgári bíróságba való bevonása erősíti a közönség bizalmát s bár a szakbíróság tevékenységét lényegesen szaporítja, végeredményében a bizottság működésének észrevehetően jó és hasznos a hatása.

A honvéd hadapródiskola ünnepsége.

Megörökítik a hősi halált halt növendékek és bajtársak emlékét.

A nagyvárad honvéd hadapródiskola méltán büszkélkedhetik azzal, hogy kiváló, vitéz harcosokat, szakképzett fiatal tiszteket adott a hazának. Sok díszes kitüntetés és elismerés bizonyítja, hogy a mi fiaink: a nagyvárad hadapródiskola neveltjei keményen, bátran, öntudatosan és hazafiasan megállották helyüket a harcok pokoli tüzeiben. A legszebb és legdicsőbb bizonyítékok, amelyek azonban mindnyájunk szívét fájdalmasan szoritják össze: azok a kis keresztívek, amelyek észak, kelet, dél és nyugat harcomozón sü rün mutatják, hogy a mi fiaink nem féltek a haláltól, hanem annyira szerették hazájukat, hogy életüket és vérüket áldozták érte.

A nagyvárad honvéd hadapródiskola méltó kegyelettel őrzi hősi halált halt növendékek és bajtársai emlékét s külsőleg is dokumentálni akarja kegyeletét azokkal szemben. E hó 27-én díszes ünnepélyt rendeznek az intézet hatalmas kertjében; ez az ünnepély, amelyre a hadapródiskola tanári kara és növendékei osztatlan bizalommal ké

szülnek, impozáns módon fogja kifejezésre juttatni az iskola hazafias kegyeletét.

A honvéd hadapródiskola a következő meghívót bocsájtotta ki az ünnepélyre, amelyen természetesen az összes katonai és polgári hatóságok és testületek részt fognak venni:

A m. kir. nagyvárad honvéd hadapródiskola helyő hó 27-én délután 4 órakor, az intézet helyiségében

Ünnepséget tart,

hősi halálban elvérzett növendékek és bajtársai emlékezésül, melyre címedet

tisztelettel meghívja

a Honvéd Hadapródiskola.

Őök és hőök tisztelete, vallásos kegyeletünk tárgya. Hálánk tanuságául, személtető, tettekreleltő, nemzedéknevelő magyar hőök példájának megörökítésére emlékművet alkotunk.

Nagyvárad, 1917 május hó.

Az Isonzó csata ötödik napja.

Keleti és délkeleti harcok. Budapest, május 16. (Hivatalos.) Különös esemény nem volt.

Olasz harcok. Budapest, május 16. (Hivatalos.) Az új Isonzó csata ötödik napja épp oly heves harcok között telt el, mint az előző nap. Az ellenség nagy szívóssággal minduntalan támadásra vezette tömegeit. Ezer számra áldozták fel az olaszokat. Fegyvereink ismét teljes sikerrel állták meg a harcot. Auzza és Cande között sikerült az ellenségnek keskeny szakaszon az Isonzó balpartját elérni, a nyert terület kiszélesítésében megakadályoztuk. Az olaszok újabb erős rohamot intéztek a plavai és sagorai magaslatok ellen. A Kukon az ellenség átmenetileg tért nyert, de elkeseredett kézitúsában ismét elüztük.

Hasonlóképp eredménytelen maradt az olaszoknak minden arra irányuló kísérlete, hogy a Monte Santot és a Monte Gabrillét elfoglalják és Görztől keletre és délkeletre levő állásainkat megingassák. A Fauti Hrib területen az ellenség délelőtti ismét hasztalanul támadott. Ennek az előretörésnek megisméltésére nem került a sor, mert tüzéségünk, amelyeket repülőink céltudatosan támogattak, az olasz támadás hullámaait ár-ágyutüz ismét megélték.

A csapataink által beszállított foglyok száma 2000-re emelkedett, kik között mintegy 50 tiszt is van.

Harci repülőinknek 2 olasz Nieuport repülőgép áldozatul esett. Tirolban az Etsch és Sugana völgy között az ellenséges tüzéség erősebb működést kezdett kifejteni.

Hófer.

Német buvárhajók nagysikerű működése.

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) Berlinből a Wolff ügynökség jelenti: Tengeraltjáróink az Atlanti Océánon újból elsüllesztettek 5 gőzöst és 4 vitorlást összesen 20.000 tonna tartalommal.

A hajóhadparancsnokság.

Wilson-Roosevelt expedíciója ellen.

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: Washingtonból táviratozzák:

Wilson a szenátusban élni fog vétőjogával, ha a szenátus ragaszkodik Rooseveltnek Európába való kiküldetéséhez.

Kövessük a király példáját.

Jegyezzünk hadikölcsönt.

A legelső magyar ember, fiatal királyunk valóban fejedelmi példaadással szolgál, midőn a hatodik hadikölcsönre 12.000.000 koronát jegyzett.

A szép példának már is van eredménye, mert már eddig is tömegesen saפורodnak a jegyzések. Gyűlnek sorjában, rendre a milliók; nagy összegek a gazdagok, a pénzben bővelkedők pénzeszköznyeiből és a koronák, fillérek a falvak lakóinak ládáiából.

Mindenki szinte ösztönyszerűleg érzi, hogy felkelésben a béke napja, de tudja azt is, hogy a derengés sötétjében titánok utolsó mérkösése történik. Most van igazán szükség a legnagyobb erő kifejtésére, mert aki most tétovászik, az elveszett. A vulkán kitörés omladéka eltemetik.

Igy van a nemzet is, ha az utolsó erőfeszítés idején fáradtság, kimerültség jeleit mutatná, nem tudna kikertülni a nagy küzdelemből. Pedig nekünk győzünk kell, hogy önvédelmi harcunkban az érdekeinknek megfelelő tisztességes békét megunknak biztosíthassunk. Érett kövessék mindenki koronás királyunk példáját a tehetségéhez képest legyen részt a hadikölcsön jegyzésben.

Hindenburg szavai szerint az nyeri meg a háborút, aki legtöbb győsi idegekkel. Idegeink, hála Istennek rendben vannak, katonailag erősek vagyunk. De anyagilag is erőseknek kell lennünk. Győzünk kell pénzzel is. És győzhetünk is, mert van miből, bőven.

A háboruban az ország lakosságának egy része, egyes rétegei soha sem álmodott midőn meggazdagodtak. Ezeknek most, a világháború utolsó időszakában fokozott kötelességük, hogy tőlük telhetőleg előmozdítsák a hatodik hadikölcsön sikerét, azon az uton, amelyet a legelső magyar ember, a király kijelölt.

O felsége tizenkét milliót jegyzett. Jegyezzen mindenki ebben az országban, kitől mennyi telik. A gazdagok milliókat, ezreket, a szegényebbek százakat, felosztásokat. Az új testamentum kernaumi özvegy asszonyának fillérje se maradjon el. Arra is szükség van. Az is ér annyit, mint a pénzváltók és vámszedők sok eszt talentuma.

Ifjú királyunk kibontotta a magyar állampolgárság és kitartás zászlaját.

Sorakozzunk a király zászlaja alá!

Nagyváradon egilis főispánunk: dr. Cziffra Kálmán vette kezébe a hatodik hadikölcsön ügyét s nagyszabású mozgalmat indított, hogy városunkban minél fényesebb eredményei történjenek.

Értekezlet a városházán.

Dr. Cziffra Kálmán főispán a hadikölcsön ügyének propagálása tárgyában tegnap, szerdán délelőtt a városházán nagy értekezletet tartott, amelyen Nagyvárad vezető egyéniségei és a pénzügyi vezérigazgatói közül több mint százán vettek részt.

Elnöklő főispán vázolta a célt, melyet előmozdítani mindenkinek hazafias kötelessége.

Juricskay Barna adóügyi tanácsos mint

előadó a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

Méltóságosk egy VI. k. hadikölcsön propagálását intéző bizottságnak megalakítását elhatározták.

Méltóságosk a megalakított intéző bizottságot felbatalmásként, hogy saját hatáskörében a város társadalma minden egyes rétegének bevonásával körstentként megbizottakat állítson a hazafias cél szolgálatába és a minél intenzívebb propaganda kifejtése érdekében.

Méltóságosk az intéző bizottság hivatalos teendőinek ellátása céljából, a városházán egy központi irodát felállítani, hogy az intéző bizottság akcióképessége biztosítva legyen.

Méltóságosk megkeresni a pénzügyi vezérigazgatót, hogy az eddigi jegyzéseket az intéző bizottság központi irodájával közölni sziveskedjenek annak megállapítása céljából, hogy kik azok az egyének, akik a hadikölcsön jegyzéseket eddig még részt nem vettek és már most méltóságosk az intéző bizottságot oda utasítani, hogy mindazoknál, a kik a jegyzésben még részt nem vettek, a megbizottak útján, illetve személyesen járjanak el és figyelemstessék az illetőket polgári kötelességeik teljesítésére.

Méltóságosk felkérni az intéző bizottságot, hogy a hírlapok útján a város polgárságához a jegyzés érdekében felhívást intézen és méltóságosk az intéző bizottság figyelembe ajánlani, nem tartaná e szükségnek a propagandának határozottabb kifejtése érdekében városrészenként értekezletek és előadások tartását.

A határozati javaslatot elfogadták.

Az intéző bizottság.

Ezután megalakították az intéző bizottságot.

Dr. Cziffra Kálmán főispán ur elnökléte alatt az intéző bizottság tagjai: Dr. Adorján Armin Alt. takarékp. elnöke, Balogh Vilmos Nagyvárad Hitelbank igazgatója, dr. Demetrioics Elek Nagyvárad Agrár takarékp. igazgatója, Friedländer Ernő Forgalmi bank igazgatója, Havas Mór Bihar. takarékp. igazgatója, Hlimesch Frigyes Osztrák Magyar bank főnöke, Horváth Árpád Nagyvárad takarékp. igazgatója, Juricskay Barna pénzügyi tanácsos, dr. Istvánffy István úrv. elnök, Kiss Döme Polg. takarékp. elnöke, Kereszty Kornél M. A. H. főnöke, Kelen Béla O. K. H. igazgatója, Lukács Odón főjegyző, Lövinger József Általános takarékp. igazgatója, dr. Popper Akos Egyesült Bank igazgatója, Pásztor Ferenc úrv. városi takarékp. igazgatója, dr. Papp Coriolán Bihoreana takarékp. igazgatója, Schvartz Izidor Keresk. és iparkamarai alelnök, dr. Szemes Ferenc Nagyvárad takarékp. cég-jegyzője, Sróke Sándor Pesti Magyar Keresk. bank főnöke, Szemes Miklós M. A. H. cégvezetője, Ternyei Antal Gazd. és Iparbank igazgatója.

Az intéző bizottság ülése.

A VI. k. hadikölcsön propagálása céljából megalakult nagy bizottság által kiküldött intéző bizottság még tegnap ülést tartott, amelyen Osztra, Váralja Velence és Csillagváros városrészekre részben megalakította a körzeti bizottságokat és természetesen ezen bizottságokat részben és a szükséges képest még ki fogja egészíteni.

Újváros városrésze névű a körzeti bizottságok megalakítása folyamatban van és ezt ma, csütörtökön délelőtt Juricskay Barna pénzügyi tanácsosnál megtartandó értekezleten fogja az intéző bizottság megalakítani.

Az intéző bizottság a központi iroda vezetésével Juricskay Barna pénzügyi tanácsost bízta meg és a központi irodában való szives működésre a következő urakat kérte fel:

Boros József, Biró Márk, Fehér Dezső, Hegedűs Sándor, Hójdú Hugó, dr. Kotzó Jenő, Katona Béla, Pásztor Ede, Papp

János, Papp Károly, Marton Manó, P. P. Adolf dr. dr. Olasz Béla, dr. Sassa Elemér, Sas Ede, Székely Jenő (Szabadásági) Vidovics Gyula.

A központi iroda a városi adóhivatal 28. sz. szobájában nyer elhelyezést.

A negygyűlés által alakított intéző-bizottság a város területére névű az egyes

körzeti bizottságokat

a következőkben alakította meg:

Bémer téri bizottság: dr. Alimann Jakab elnökléte alatt: Flaggmann Armin, Reisz István, Schönberger Armin, dr. Rezső Mór, Kolozsvári Sándor, úrv. Vadász Albertné, Barna Jenő, Arany Albert, Bihar Sándor, Tóth Elek.

Szent-János utca, Alapi utca, Szalárdi-utca, Szilágyi Dezső utca körzeti bizottság: Dr. Medvigy Gábor elnökléte alatt: Erdélyi Miklós, Aufrecht Mór, Viad Gusztáv, Reich Sándor, Bródi Sámuel, Hranicsky Károly, Fehér Gyula, Schvartz Farkas, Hartmann Sándor és Lőrincz Albert.

Uri-utca, Szaniszló utca, Sál Ferenc-utca és Lukács György-utca körzeti bizottság: Siket Traján posta- és táviratfőigazgató elnökléte alatt: dr. Pécz Sándor, dr. Károly Irén, dr. Zsigmond Andor, dr. Fábry Albert, Fábry József, Pető Zsigmond, Fudali Bálint, Szilvay Lajos, Szentlélek Kálmán, Vajnovsky István, dr. Kassay Kálmán.

Szatmárvény u. és ettől a Schlauch tér egészer, a Rákóczi-ut és az államvasutak területe: Singlary Gyula elnökléte alatt: dr. Davida Lajos, Darvassy Lajos, gróf Bolna Alfons, dr. Fráter Imre, lovas Sperker Ferenc, dr. Bozóky jogtanár, dr. Géher Lambert, Buttyka Lajos, Szkuba Gyula, Brém Lőrincz, dr. Vueskics Gyula, Fülöp István, Kiss Gyula, Balogh Károly ig. tanító, Balogh János bádogos.

Rákóczi ut—Bémer tértől a közközbizásig, továbbá a Tisza Kálmán tér, Csengeri utca, Kálvária utca és Porond, Nagy Sándor utca, Rimanóczy utcai körzeti bizottság: dr. Gröss Menyhért elnökléte alatt: dr. Baróthy Pál, Weiszlovits Emil, Lövinger József, dr. Adorján Armin, Haltenberger Vilmos, Oláry Gyula, Stepper Ottó, Reichard Dezső, Lebovits Ródló, Kiss Dávid, Reményi Vilmos, Fényes Manó, Ince Lipót, Ince Lajos, dr. Lánca József, dr. Blayer Endre.

Váralja, Velence és Csillagváros kerületi bizottság: Lövenstein Zsigmond elnökléte alatt: Kovács József, Blau Mór, Eisele Sándor, Friedmann Fülöp, Feldheim Jenő a Feldheim és tea cég beltagja, Danese János, Gröss Géza, Guttmann Sámuel, Gerő Jenő, Halász Gyula plebános, Ifj. Klein Sámuel, Kiss Gyula, Hónig Mór, Meisel Ferenc, Markovics Dezső, Maringer Károly, Neubrunn Jakab, Reich József, Sándor János, Silbermann József, Szalay József, Sternberg Salamon, Tokai Mihály, Török Sándor, Vajda Géza és Vomácska József.

A Népszövetségi Hitelssövetkezet felhívja a közönség figyelmét a hadikölcsön jegyzésre. A Népszövetségi Hitelssövetkezet mint nyilvános aláíróhely hadikölcsön jegyzéseket mindenkintől elfogad és ugyanazokat az előnyöket biztosítja, mint bármely más pénssintézet.

* Gyönyörű rózsás arc a nő legszébb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO crémet és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B Rimanóczy-palota.

Hogy osztották ki a vetőmagvakat?

Az a szervezetlenség s rendszertelenség, amely a vetőmagkiosztás körül fennáll, méltán hívja ki a jogos kritikát s bár nálam sokkal illetékesebb tényezők emelték fel tilakozó szavukat a gazdák illetlen albánásával szemben, legyen szabad rámutatnom arra, hogy ezen okokból kárát vállalja első sorban a közérdek, de károsul maga a gazda is, s ki a gyámoltalan gyámkodás nyomása alatt sokszoros súlyát érzi, hogy a megnehezült termelési viszonyok mellett még ezen kolonc is lóg a nyakán, mely szabad mozgásában gátolja. Na csodálkozunk azon, hogy eson bajok mellett, a mikhez még a kedvezőtlen időjárás is társul, ha a gazda munkája sikerrel nem jár s állandó inséggel küzd.

Asz északon igen sokan voltak, a kik busa és rozsvetőmagot rendeltek. Annak árát leikkették, a föld vetésre készen állt, de a vetőmagja, csak a vetési idő elmúltával érkezett meg. Néhányból az ily gazda állapota, ki vetés nélkül maradt.

Igy járnak azok, a kik tavaszi vetőmagot rendeltek, sőt még rosszabbul, mert ez megezem érkezett.

Megezett az, hogy tavaszbusza vetőmag helyett ősi busát kapott a gazda, vagy olyan értelmen kellevelet, hogy a közvetítő a busa ősi vagy tavaszi feleslegéért nem szavatol!

Hogy a krumpli vetőmag, (a mely termény igazi értéke a közlelmezés szolgálatában csak ezen inséges időkben nyert megbecsülést) szintén „rosskor jött” vagy el sem ért ide vándorló útjából, az is köztudomású. De a tengerivetőmag kiosztásánál a legnagyobb mulasztások történtek. A megrendelt tengeri elítésve érkezett, nem a megrendelt fajta, sőt olyan eset is adta elő magát, hogy vetőmagot magas hőfoknál szárított tengerimag lett kintalva, a mely vetésre teljesen alkalmatlan.

A miniszteri rendelkezés akként intézkedett, hogy a vetésből fennmaradt gabona súlyának feléért tengeri vetőmag lesz kintalva. 10 q. mennyiséget a H. T. közvetítője saját hatáskörön belül adhat cserébe. Mivel pedig az ily csekély mennyiségnek a beszerzése és bizonyságot tételéből való fuvarozása a helyszínére sok időt vesz igénybe, legalkalmasabbnak véltem a megyei közlelmezési hivatalhoz fordulni s esen miniszteri rendelkezés alapján vetőmag cseréletelet a szervvel lebonyolítani.

A közlelmezés bonyolult ügyeit ellátó referens — akiről csak jót mondhatok — tudomásul vette a cseréleteletet s a vetőmagot az „Emilia” malomból utalta ki, de figyelmeztetett, hogy nézzem meg a tengerit. En személyesen kimentem az Emiliába s ott egy mogorva ur egy mintát tett előm, amiből adhat cserébe. En gyanusnak láttam a tengerit, mert túlságos halvány volt s kérdeztem, hogy miféle tengeri ez? Azt mondta, hogy szárlott tengeri. Mivel én vetőmag gyanánt nem elfogadhatónak jelöltem ki, akkor egy másik tengerit ajánlott (amiből szerintem már több gazdaság cserélt vetőmagot). En megnéztem a tengerit s mert szinte jó volt, a 20 q. t. busa s árpa helyett 10 q. tengerit kaptam 47.20 koronás áron. (A busa s árpa 41.5 koronás áron vetették át!) Hasznomat első dologom volt a drága zsákmanytól csatrából csinálni. A csatrázás eredménye 22% volt. Azok, akik elvetették, várhatják a kikelését.

Ezen eljárásból azt a következtetést vonom le, hogy a gazda érdekeit rosszul gondozzák, mert ha vetőmag céljaira osztogatnak drága pénzen tengerit, akkor legalább egy kis körültekintő eljárással biztosítsák a jó csatrázottságot, ami a vetőmagnál az első s legfőbb kellék.

Ajánlom gazdaságaimnak, hogy eman cipálja magát mindentől az állami gondoz-

kodás alól s elvül tekintse azt a bölcs közmondást, hogy „segítse magdon s megsegít az Isten.”

K. Ruffy Pál.

Elloptak Bölöny Józseftől egy ősi szobrot.

A Szaniszló-utca szencziója.

Szoborlopás. Ugye érdekes? Eddig még álmodni se mertünk ilyesmit, már mint azt, hogy valaki arra vetemedjék, hogy szobrot lopjon, különösen ebben a háborús világban. Mert azt megértjük, hogy valaki tyukot, libát, pánzt, ruhát, ékszer, kenyeret avagy éppen kenyérfőnyvat lopjon, de hogy valakinek olyan ambíciói legyenek, hogy szoborra vessen szarkattekintést, teljesen érthetetlen minden jósan felfogásu ember előtt. Szobortolvaj csakis kleptomániás ember lehet, vagy pedig aki feltűnési viselkedésében szenved és megengedi magának azt a luxust, hogy egy valóságos, tetőtől talpig szobrot elemeljen. Súlyos teher és súlyos erőlés költmény, mert es esetben a tettes nem fújhatja el a bíróság előtt a régi nótát:

— Tíz nevesitlen gyermekem feküdt otthon éhen, fázva...

Már pedig ez tény és nem lögből kapott koholmány. A Szaniszló-utca 1. számú ház felügyelője jelentette tegnap délután a rendőrségnek Rosenberg Emil rendőrszolgálati elött a következőket:

— Hát kérem úgy történt a dolog, hogy tegnap este 10 óra után, de még 11 óra nem volt, egy kis esti sétáról mentem haza. Éppen be akartam csukni a kaput, de még előbb szénórástam a kapu alatt, hogy nem bujt-e be valaki. Hát egyszer csak majd kővé váltam a csudálkozástól meg a meglepetéstől. A szobor hiányzott a kapu alól.

— Miféle szobor? kérdezte a tisztviselő.

— Miféle? A tekintetes ur még nem látta? Csudájára járt annak mindenképpen a környéken, olyan takeros volt. Nagy magas volt, oszt talpon állt, magas az, talán két méteres, ha jól számított.

— Bölöny József nagyságos ur tulajdonát képezte a szobor. Hogy kit ábrázolt, nem tudom, én Patófiának néztem, de lehet más is. Kérd volt az oldalán...

Hogy az érdekes szobor miből készült, arra nézve a darék házmester már nem tudott felvilágosítást adni.

— Nehéz volt az kérem mondta — egy ember nem bírhatta azt el, a tűz égessé is a körmeiket, akik elvitték. Fényes este ilyet csinálni...

Jánossy Gyula rendőrkaditány azonnal kiadta nyomozás végett az érdekes felfedezést. Természetesen először azt is meg kell állapítani, hogy kit ábrázol a szobor, akinek gazdája, Bölöny József földbirtokos jelenleg nem tartózkodik Nagyváradon.

A detektívek busgón keresik a szobortolvajt, aki azóta már biztosan megbánta, hogy ilyen nagy fába vágta a fejszét.

* **Közhíjás**, hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásu szer a Farkas-féle hurut szelétke. Ára 1.20 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonszerv is kapható.

Schmettow grófnő leányai Nagyváradon.

Érdekes vendégek érkeztek tegnap Nagyváradra, Schmettow Gyertyánffy Matild Antónia grófnő leányai Gyertyánffy Izabella és Anna, akik az este szerkesztőségünket is felkeresték.

Izabella grófnő a múlt század utolsó évtizedében zenei életünkben jelentős szerepet játszott. A halhatatlan emlékü mesternek, Liszt Ferencnek volt a tanítványa, s mint zongora virtuóz Európa hangverseny termőiben tette ismertté nevét. Mint zeneszerző is gyarapította hírnévét.

A grófnő keresztanyja volt Kossuth Lajosnak, aki számkivetésében Schmettow grófnő kérésére szívesen vállalta a keresztapai tisztet. Izabella grófnő birtokában még most is meg van a levél, amelyet anyjához Kossuth Ist. Turinból.

A Schmettow név érdekessége az utolsó időkben szintén emelkedett. A grófi egyik rokona: Schmettow Bernát grófi berlini katonatiszt elvette Suikovszky Ida hercegnőt, Tagányi Sándor dr ügyvéd, volt országgyűlési képviselő elvált feleségét, a dus Suikovszky Javak örökösét.

A két grófnő egy hétig időzik Nagyváradon, a Pannónia-szállóban laknak. A művész grófnő értékes zenei műveit, amelyek mostanában jelentek meg, ajánljuk a közönség figyelmébe. A zenei szerzemények a Nagyváradon időző grófnőknél szerezhetők meg.

Kevesebb dohányárut kapott a nagytőzsde.

Hetek óta rebesgetik, dohányosok körökben, hogy kevesebb lesz a szivar, cigaretták, dohány. Tudni válték egyesek, hogy a budapesti (tágymányosi) dohánygyár anyaghiány miatt szünetel s más oldalról se érkezik elegendő áru.

Tegnap valóra vált, amiből rettegtek. A dohánynagytőzsde eddig minden szerdán legalább 80 000 korona árut kért s 40—45.000 korona árut kapott. Ebből úgy ahogy kielégítette a kistőzsdéket s a saját vevőkörét. Tegnap azonban nagy meglepetésre a dohányraktár redukálta a 80.000 koronát 16.000 koronára, tehát a heteakint eddig kiadott mennyiségnek majdnem harmadrésére.

Hogy ebből a kis mennyiségből hogyan elégítetheti ki a kistőzsdéket, az lesz a kérdés. Azok a tőzsdék, amelyek eddig hetenkint 1000 korona áru dohányt kaptak, most örülhetnek, ha 400 korona ára mennyiséghez juthatnak.

Régálitász, trabukko, britanica kevesebb ládával érkezett, mint ahány tőzsde van, tehát egyenként még egy láda szivar se igen jut egy-egy fajtaból. S mit ad a nagytőzsde az ő előkelő, hivatalnok vevőinek, akiket más trafikban, hívva a Kiss Dávid és Társa céget, fogadkozgatva fogadnak s mindenfelé meg akarják nyomorítani?

Ugy látszik, hogy a szivarinség kezdődik. Logikusabb volna egy pár tuot trafikot megint bezárítani, csak a megbízhatókat, akik ellen eddig panasz és vizsgálat nem

volt, megbízni az árusítással. Aki most is tojásért, tyúkért, vajért, tejért feluszlaknak adja a szivarárut, az nem érdemli meg, hogy kesere bízzák a becses mérget. A paraszt rettenetes árt fizet érte, csak hogy jegyzőjének, aki szorongatja, saivart, dohányt vibessen haza. A falu jegyzője miatt szivarlásban van a kulturváros. El kell venni a trafikot a megbízhatatlan keszekből, a seftelőkől.

HÍREK

*** Aldozócsütörtök.** Jézus Krisztus menyhemenetelésének emlékét ünnepli ma a kereszténység. Az Olajfák hegyének legmagasabb pontján, honnan Krisztos 500 ember szemeláttára felemelkedett a mennybe, ott hagyta a kőben lábai nyomát: intésül, hogy nyomdokait kell követniük. E helyen Szent Ilona császárné fényes templomot emelt, de a lábnyomok felett az épületet betetőzni, vagy azokat mozaikkal elfődni nem sikerült. Ma e helyen egy kápolna és egy török mecset áll. Magyar nevét ez ünnep, mely egyike a legrégebbieknek, onnét vette, hogy e napon végződik a husvétli áldozás és e napon végzik sok helyen a gyermekek az első áldozást. Az ünnep általában ma délelőtt 9 órakor a székesegyházban ünnepélyes szent mise és szent beszéd lesz.

*** A polgármester és főjegyző Budapestén.** Rimler Károly polgármester és Lukács Ödön főjegyző tegnap délben a fővárosba utaztak, ahol résztvesznek a Városváros kongresszusának ülésén.

*** Az Urak Kongregációja** randis ajtosságát ma este 7 órakor tartja a Szent József intézet kápolnájában. Előadó: Halász Gyula szenteszéki plébános. 8 órakor vacsora.

*** A Kath. Kőr választmányi ülése.** Tegnap délután tartotta ülését a Kath. Kőr választmány. Jelen voltak: dr. Lábán Lajos, dr. Karácsonyi János, dr. Vucskics Gyula, Siket Traján, Imrik S. Zoltán, dr. Némethy Gyula, dr. Imrik Gusztáv, Szahlander Károly, Tóth Imre, Stark Gyula, Smetka L. Odón, Oláry Gyula, Láng József, Kelemen Kálmán, Karaszly Károly, Halmasz András, Baláscevi János és Zuhava József hásgondnok.

Asz elnök örömmel emlékezett meg Brém Lövine kanonok kitüntetéséről; az új püspöknek a választmány üdvözlését fejezi ki. Részvétel emlékezett meg a választmány Enecht János theologiai tanár haláláról. Tudomásul vették, hogy a Szent-László ünnepély jóvondalma, 800 K a Katona Ottóhoz jávára átadott a polgármesternek. Elhatározta a választmány, hogy megrendeli és a Kőr helyiségében elhelyezi IV. Károly király szobrát. Tárgyalták végül Smetka L. Odón indítványát egy kath. sajtóirodalmi lap létesítésére nézve; az indítványt az irodalmi és művészeti osztályhoz tették át.

*** A marhahus új árai.** Tudatom a város közönségével, hogy a marhahus árat továbbbi intéskedésig a következőkben állapítottam meg: marhahus I. rendű 1 kg. 9 K, marhahus II. rendű 1 kg. 8-80 K, marhahus nyénték 1 kg. 8-20 K, marhahus kóser 1 kg. 9-10 K. Nagyvárad, 1917 május 16-án. Lukács Ödön polgármesterhelyettes.

*** Keresztjáró-napok.** A keresztjáró napokon tartandó ajtosságokat és körmeneteket mindhárom nap, kedvező időben, szép számu ajtatos hívő részvételével tartották meg. Első nap, hétfőn az ünnepélyes szent misét Spatt Gyula pápai prelátnak, a szent beszédet pedig Pezderka Sándor káplán tartották az olasz plébánia templomban; második nap, kedden pedig az ünnepélyes szent misét dr. Karácsonyi János c. püspök, a prédikációt pedig Szilágyi Dósa premontrai tanár tartották a premontrai rend templomában, míg tegnap szardán az ünnepélyes szent misét dr. Vucskics Gyula kanonok, a szent beszédet pedig Lindauer Károly kapucinus atya tartották.

*** A pozsonyi r. kath. autonóm hitközség új elnöke.** A Kunlik Tódor személyi polgármester lemondásával megüresedett pozsonyi kath. autonóm hitközségi elnöki állást a közgyűlés dr. Bozóky Géza pozsonyi egyetemi tanár, eddigi alelnökkel töltötte be, ki fia dr. Bozóky Alajos udvari tanácsos nagyváradi kir. kath. jogakad. ny. igazgatónak. A pozsonyi hitközség egyike az ország legrégebbjeinek s mintaszerű szervezettel bír. Az új elnök megajló beszédjében vázolta programját s kiemelte, hogy főképp a kath. sajtó támogatásával s egy hitközségi takarékpénztár felállításával óhajlja a katolikusok sulyát emelni az ősi koronász városban, kik a lakosság háromnegyed részét teszik, de e számbeli fölény dacára a közéletben számos téren vissza vannak szorítva.

*** Br. Beöthy Lászlóné balesete.** Sajnálatos baleset érte a szalonai Toldi-téren tegnap délelőtt dr. Beöthy László v. b. t. t. ny. kereskedelemlügyi miniszter nejét és leányát, Beöthy Cicát. Árpádi kastélyukból kocsi jötték Szalonára s a lovakat Beöthy Cica hajította. Erős kőszel fogta a gyeplőt s utközben sehol sem törőtt baj. A Toldi téren, az ártási kut előtti kanyarodónál azonban nagyon hirtelen fordultak a lovak s emiatt a kocsi felborult. A kegyelmes asszony, a leánya, valamint a hátul ülő kocsi kistek a kocsiból. Szerencsére azonnal magálltak a lovak s így nem járt súlyosabb következménnyel a baleset. Dr. Beöthy Lászlóné arca horzsolást szenvedett, leánya azonban sértelesen maradt. A kocsi lámpája eltört, egyébként a kocsi is ép maradt. A baleset után ismét Beöthy Cica vette kezébe a gyeplőt, először a Berkes gyógytárba hajtatott, ahol szublimáltal lemosták Beöthy Lászlóné megsebesült arcát, szután hazakocsiztak Árpádra. Dr. Beöthy László tegnap d. e. Árpádi kastélyában tartózkodott és csak délben értessült a sajnálatos balesetől.

*** A Kath. Népszövetség mai mozi délutánja.** A Kath. Népszövetség ma, áldozócsütörtökön d. u. 5 órakor mozi előadást tart a Kath. Kőr Szent László-teremben. A műsor a következő érdekes számokból áll:

1. Jelenetek az Isonzó-menti nagy harcokból. (Aktuális felvételek.)
2. Ki lesz a győztes? (Bohózat.)
3. Sámson és Delila. (Bibliai kép.)
4. Arthur szerelmes. (Bohózat.)
5. A komédiások. (Nordisk-dráma három felvonásban.)

Belföldi díj: tagsági jegy a 2 fillér vi galmi adóval 22 fillér, vendég jegy 42 fillér. Az előadás pontosan 5 órakor kezdődik.

*** A nagyváradi tisztviselők beszerzési csoportot alakítanak.** Dr. Cziffra Kálmán főispán kezdeményezésére mozgalom indult meg, hogy a tisztviselők helyzetének megkönnyítésére beszerzési csoportot alakítanak. Tegnap a városházán a tárggyban népes értekezlet volt a főispán elnöksége alatt, amelyen az összes hivatalvezetők résztvettek, Dr. Cziffra Kálmán főispán válaszolt a kérdés fontosságát. A napirendet dr. Sess Elemér főispáni titkár ismertette, aki érdekes és mindent fellelő előadásban fejtegette ki a beszerzés központosításának szükségességét. Előterjesztette, hogy a szükségletek beszerzésének közös erőforrásokra való szűsége és ismertette a támogatásnak azokat a módjait, amelyeket az együttes beszerzésre tömörülő tisztviselőknek a kormány nyújt. Siket Traján, Szilágyi Gyula és Ipolyi Keller Gyula hozzászólásai után kimondották, hogy megalakítják a tisztviselők beszerzési szövetkezetét. Az előkészítési munkájának vezetésére dr. Cziffra Kálmán elnöksége alatt bizottságot küldtek ki melynek tagjai Siket Traján, Németh István, Singlary Gyula, Fráter Barna és Lukács Ödön.

*** A Népszövetségi Hitelszövetkezetben** ma, az ünnepre való tekintettel, nem lesz befizetés, hanem holnap, pénteken d. u. 3-tól 5-ig.

*** A ref. leányegyesület évzáró estélye.** Nem nagy számú, de válogatott közönség előtt tartotta meg tegnap a ref. leányegyesület évzáró estélyét. Az estélyt Scharf Károly karmester vezetése alatt a honvédszeker nyitotta meg. Operaszíndarabokból összeállított egyveleggel adtak elő azal a kiváló predikációval, mely a honvédszeker minden szerszplését jellemzi. Czeglédy Ernánuel ref. segédlelkész egy novelláját olvasta fel. A honvédszeker Csárdiskirálynő egyvelege után Havas Olga szavalt szép sikerrel. Az estély fénypontja dr. Ravasz László beszéde volt. A hősi halált haltak dicsőségét apostrofálta. A három éve dúló háboru horzalmi közepette a hősök halálában ismeri fel azt a momentumot, mely a vérfengerben a halál és az élet szépségeit egyesíti. Igazi filozófiai átalátással állította be a háboru a mai gondolatvilágba és mai békét sóvárgó meggyőződésükbe s ebből a sötét háttérből emelte ki az elesett hősök dicsőségét. A ki tűnt szónokot sokáig és méltán tapsolták. A tanítónőképzesz énektárának előadása fejezte be az ünnepélyt. Sulyok Ica vezetése alatt.

*** A tüdővész elleni egyesület közgyűlése.** A Tüdővész Elleni Védekező Egyesület tisztelt tagjai a folyó hó 20. napján délelőtt 11 órakor tartandó évi rendszeres közgyűlésre szuton úsztelellettel meghívom. Tárgysorozat: 1. Előbki megnyitó. 2. Az 1916 évi zárószámadás. 3. Az 1917 évi költségvetés. Nagyváradon, 1917 évi május hó 16. Dr. Karácsonyi János, elnök.

*** Eihunyt tanító.** Bihari Ágoston hagyományfalva áll. elemi iskolai tanító, az ottani fogyasztási és értékesítési szövetkezet elnöke élete 47. évében eihunyt. Nagy család gyászolja. Temetés nagy részvét mellet ment végbe.

*** Házvezetőnőnek** ajánkozik plébániára külső és belső gazdálkodásban jártas nő. Nem nagy fizetésre, inkább jó bánásmódra reflektál. Címe: Szabó Vera Újszeged, sport-pálya mellett.

Az ideiglenes kormány megmarad.

A demokratizmus képviselőit is belevonja a kormányzásba.

Budapest, május 15. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról hivatalosan jelentik: Az ideiglenes kormány felhívást bocsátott ki, amely Gucskovnak a kormányból való kiválása elhatározásának az indokául ezeket mondja:

A kormány arra emlékeztet, hogy jelen politikai helyzetben a jelenleg elfoglalt állásponjtját Gucskovval egyetértőleg a lakosokhoz intézett felhívásában kifejtette.

Azon felhívásban kifejezésre jutott, hogy az állam veszedelemben van, a boldogulás érdekében szükséges az összes erők egyetértése. Egyidejűleg egyhangúlag elhatározta, hogy minden alkotó erőt, amely addig a kormányzásban nem vett részt, a kormányba való belépésre hívja fel. Anélkül, hogy a kérdés megoldását várta volna, Gucskov távozott a kabinatból és az ország-

ért való felelősséget elhárította magáról. Mialthogy az ideiglenes kormány teljes tudatában van ama veszedelemnek, amely Oroszországot ama megrázkódtatások után, amelyeket átél, még mindig fenyegeti, lelkiismeretével nem tartja összeegyeztethetőnek, hogy megszüntesse magát a kormányzás terhével és megmarad állásában.

Az ideiglenes kormány abban a hitben van, hogy a demokratizmus új képviselőinek részvétele a kormányzásban helyreállíthatja a hatalom egységét, amelyben az ország megtalálja üdvét.

Czernin a német főhadiszállásra utazott.

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) Czernin gróf külügyminiszter ma Mérey nagykövet és Colorado gróf követségi tanácsos társaságában a német főhadiszállásra utazott, hogy ott a birodalmi kancellárral bécsi tartózkodása alkalmával megkezdett megbeszéléseit tovább folytassák.

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelenti a Morning Post: Czernin legközelebb Berlinbe utazik, a kancellár pedig Bécsbe fog jönni a megkezdett tanácskozások folytatására, hogy azután is állandó érintkezésben maradjanak.

A német szociálisták stocholmi utja.

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik, hogy volamennyi Stokholmba küldendő szociálistának a rendőrség kikézbcsitette az utlevelet,

A munkástanács offenzívát sürget.

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A munkástanács felszólította a vezérkart, hogy indítson offenzívát, mielőtt még az ellenség ugyanerre felkészülne.

* **A Népművelési Közlöny** legújabb száma és az érdekes és aktuális cikkeinek gazdag sorozatát hozza. A Várady István szerkesztésében megjelent nívós újrag írt cikkek közül különös figyelmet érdemelnek: V. I. A királyi manifestumok, Ifjúsági kultúra országi felállítását tervezik a nagyváradi pedagógusok — Az arya- és cseres-móvdelem külföldön és hazánkban, Rigó Szeána: Hogyan örökítetik meg a magyar nők háborus érzését? Lánosz József: Apró írások a. cikkek. Hirrovat és hivatalos részteszik változtatásait a mindinkább ismerendő újságot, melyet az Egyesület tagjai tagdíjai díjak fejében (450), papok, tanítók 2 koronáért kaphatnak (Szerkesztőség: Szaniszló-utca 25. szám).

* **Női irnokok a honvéd pótzászlóaljnal.** A m. kir. 4. honvéd pótzászlóaljnal irnoki, valamint telefonkezelői munkálatokra női munkások alkalmazásának kipróbálása van tervbe véve. A 4. honvéd pótzászlóalj parancsnoksága ezúton hívja fel a jó folyó írással rendelkező, gépirásban, valamint gyorsírásban jártas, szidőszertan állókat, hogy sajátkezűleg írt kérvénnyel kérjék egyelőre próbaként való ideiglenes alkalmazásukat a fentnevezett parancsnokságtól. Ugyanez alkalommal csatolják képesítésükről és előző alkalmazásukról nyert bizonyítványukat. A „Szolgálati rend” szerinti napi munkaidő a hét közepjén nyolc óra, (a szükséghez képest 10 óra) illeték: alapdíjazás havonta II. oszt. munkasrónél 130 korona, hadi pótlék 40 korona I. oszt. munkasrónél még 40 korona pótdíj

vagyis 200 korona. Személyesen jelentkezők hétköznapokon délután 4 és 5 óra között a pótzászlóalj segédtitkári illetőleg a gazdasági hivatal főnökénél jelentkezhetnek. Hasonló módon jelentkezhetnek nők szabónak a helyi szokásos díjazás mellett; ugyanínten szakácsok teendőik végzésére is. Uőblik illetéke természetben napi ételmezés és legfőbb napi 3 korona 50 fillér díjazás, 4 honvéd pótzászlóalj parancsnokság.

* **Állást keres egy rokkant katonára.** Az országos hadigondozó hivatal megkeresése alapján tudomására hozom a város községének, hogy a fenti hivatal gondozása alatt álló Vigyítán Pál betegdi illetőségű 37. gy. e. rokkant katonára, kinek rokkantsága folytán jobbkeze bánt, Nagyváradon óhajtaná csősz, erdőőr, hivatalszolga, vagy késbesítői állást elnyerni. Felkérem mindazokat, kik nevezett ilyen minőségben alkalmazni óhajtják, hogy ebbeli igényüket velem a polgármestri hivatalban (I. em. 2. sz.) közöljék sziveskedjenek, hol bővebb felvilágosítás is nyerhető. Nagyvárad, 1917 évi május hó 13. Rimler Károly s. k. polgármester.

* **A Vigadó-mozgó új műsora.** Ma, csütörtökön és pénteken nagyszabású új műsort mutat be a Vigadó mozaószínház. A slágerdarab egy hatalmas társadalmi dráma „Vége a komédiának” címmel. A 4 felvonásos darab a filmszerezen egyik elsőrangú eseménye. Rendkívül érdekes a legújabb Háborus Híradó is harotéri aktualitásokkal.

* **Zongora** pianiszó alapos javítását hangolást jutányos áron vállalok. Rákóczi-utca 22. sz. alatti udvarban balra. Relics János.

* **Eladó ház és telek.** Vendéglőnek, bérháznak, állami építkezésre alkalmas, földszintes ház, 4961 négyszögméter telekkel eladó Kolozsvárott, a Ferencz József-utca elején, a Marianummal szemben. Értekezhetni Jokl-nál, Kolozsvárott, Deák Ferenc-utca 19. Telefon szám 434.

* **Elsőrendű hántott vargafarcsok** erdei métere husz korona a Szent. elői erdőben (Püspöfűrdő felett) átvéve. Fantaiványok Mertz János borkereskedésében, vagy a megbízottnál az erdőben

* **Reisz Miksa** nagyváradai butorgyártó cég értesíti a t. vevőközönséget, hogy a nyersanyag hiánya valamint az áru előállításával és beszerzésével járó órási nehézségek miatt, az üzlet megszűnik; ennek folytán az összes raktáron lévő tárgyat, míg a készlet tart, igen jutányos áron árusítja. — Ajánlja hogy ezen kiválón kedvező alkalmat seki el ne mulassza, m g oly esetben sem, amikor a butorra csak később lenne szükség, miután annak ára állapotán emelkedik, azonkívül pedig száraz anyagból készült és minden tekintetben elsőrendű áruban már rövidesen teljes hiány lesz. — A megvett tárgyak hosszabb ideig a cég telephelyén maradhatnak.

* **Felkészítendő NŐKISZTÉSEK** hirtelen kezdés. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kiskereskedésben. Iratlap Apolló drogeriájában és könyvtár 7/B

ZENE:ÉS MŰVÉSZET

A 4-es honvédek árváinak

rendezi a hó 20-án a Patkó zenekara jelen növendékeivel a maga jótekonyságú hangversenyét. Nívós, előkelő és zeneirodalmi szempontból értékes ez a műsor, amely igen élvezetét fog szerezni az előreláthatóan nagy számú hallgatóságának. A hangverseny, amely délután 5 órakor kezdődik a Katholikus Könyvtárban, a következő műsorra fog lefolyni:

A műsor következő: Mozart: Menuet; Thury Paula, Dutka Mária, Clementi: Scherzo; Pásztor Klára, Parlow Románó, Nagy Katalin, Sebald: Diófa, Volkmann: Csalogány; éneklő Patkó Sarolta, zongorán kísérel: Marton Lili, Bocskiewicz: Ifjúságomból; Cséglédy Irén, Mendelssohn: Mezőn, Balogh Emma, Bodnár Gisella, Biró Gizella, Halász Kata, Kozay Magda, Papp Klára és Magda, Lengyel Laura, Sztó Julianna, Tabory Mária, Tsalkowsky: April (zongora szám) Stokker József, Hildob: Ersekkém, Tosti: Barcarolla; Wittemberger Erzsike, Székács: Kék ruhás lány, Meyer-Hellmund: Szerenád; hagedű és zongora kíséreltel éneklő Izsák Margit, Brakett: A szív kettős; Bismánózy Rózika, Stokker József, Beethoven: Contraltus. Goldmark: Prelud zongora szám. Marton Lili, Levins: Humoreska, Petrosy Alice, Massanet: Kék szemű, Gordijani: Felhő szállott, énekszám, Mayr Margit, Beethoven: Sonata, Szandv: Aphorizmus zongoraszám, Patkó Sarolta, Brahms: Sap hói óda, Abt: a hid b) Hoffmann: Szerenád, cselló és zongora kíséreltel: Gránzberger Erzsike, Dvorzsák Slav táncok 2 zongorán előadják: Szatmár Margit, Forgács Hejnal, Halász Kata, Rimánózy Rózika. Jegyek 3, 2 és 1 koronás áron válthatók a Patkó zenekariában Uri utca 15. Telefon szám 16 13.

Az ideiglenes kormány megmarad.

A demokratizmus képviselőit is belevonja a kormányzásba.

Budapest, május 15. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról hivatalosan jelentük: Az ideiglenes kormány felhívást bocsátott ki, amely Gueskovnak a kormányból való kiválása elhatározásának az indokál ezeket mondja:

A kormány arra emlékeztet, hogy jelen politikai helyzettel szemben elfoglalt álláspontját Gueskovval egyetértőleg a lakosokhoz intézett felhívásában kifejtette.

Azon felhívásban kifejezésre jutott, hogy az állam veszedelemben van, a boldogulás érdekében szükséges az összes erők egyetértése. Egyidejűleg egyben elhatározta, hogy minden alkotó erőt, amely addig a kormányzásban nem vett részt, a kormányba való belépésre hívja fel. Anélkül, hogy a kérdés megoldását bevaria volna, Gueskov távozott a kabinetből és az ország-

ért való felelősséget elhárította magáról. Mialatt az ideiglenes kormány teljes tudatában van ama veszedelemnek, amely Oroszországot ama megrázkódtatások után, amelyeket átél, még mindig fenyegeti, lelkiismeretével nem tartja összeegyeztethetőnek, hogy megerőszakoltsa magát a kormányzás terhével és megmarad állásában.

Az ideiglenes kormány abban a hitben van, hogy a demokratizmus új képviselőinek részvétele a kormányzásban helyreállíthatja a hatalom egységét, amelyben az ország megtalálja üdvét.

Czernin a német főhadiszállásra utazott.

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) Czernin gróf külügyminiszter ma Mérey nagykövet és Colorado gróf követségi tanácsos társaságában a német főhadiszállásra utazott, hogy ott a birodalmi kancellárral bécsi tartózkodása alkalmával megkezdett megbeszéléseit tovább folytassák.

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelenti a Morning Post: Czernin legközelebb Berlinbe utazik, a kancellár pedig Bécsbe fog jönni a megkezdett tanácskozások folytatására, hogy azután is állandó érintkezésben maradjanak.

A német szociálisták stockholmi utja

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik, hogy valamennyi Stockholmba küldendő szociálistának a rendőrség kikézbcsitette az utlevelet,

A munkástanács offenzívát sürget.

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A munkástanács felszólította a vezérkart, hogy indítson offenzívát, mielőtt még az ellenség ugyanerre felkészülne.

* **A Népművelési Közlöny** legújabb száma és az érdekes és aktuális cikkeknek gazdag sorozatát hozza. A Várady István szerkesztésében megjelent nívós újrag írt cikkek közül különös figyelmet érdemelnek: V. I. A királyi manifestumok, Ifjúsági kultúra országi felállítását tervezik a magyar városi pedagógusok — Az ország és nemzet védelme külföldön és hazánkban, Rigó Sándor: Hogyan örökítetik meg a magyar népköltészetet? Lánosz József: Apró iratok a. cikkek. Hírrovat és hivatalos rész teszük változtatásait a mindinkább ismerendő újságot, melyet az Egyesület tagjai tagdíjai díjak fejében (450), papok, tanítók 2 koronáért kaphatnak (Szerkesztőség: Szaniszló-utca 25. szám).

* **Női iratok a honvéd pótzászlóaljnál.** A m. kir. 4. honvéd pótzászlóaljnál iratok, valamint telefonkezelői munkálatokra női munkások alkalmazásának kipróbálása van tervezve. A 4. honvéd pótzászlóalj parancsnoksága ezúton hívja fel a jó folyó írással rendelkező, gépirásban, valamint gyorsírásban jártas, ezidőközben nem állami vagy közigazgatási szolgálatban állókat, hogy sajátkezűleg írt kérvénnyel kérjék egyelőre próbaként való ideiglenes alkalmaztatásukat a fentnevezett parancsnokságtól. Ugyanez alkalommal osztolják képzésükéről és előző alkalmaztatásukról nyert bizonyítványukat. A „Szolgálati rend” szerinti napi munkaidő a hét közepén nyolc óra, (a szükséghez képest 10 óra) illeték: alapdíjazás havonta II. oszt. munkásoknál 130 korona, hadi pótlék 40 korona I. oszt. munkásoknál még 40 korona pótdíj

vegyis 200 korona. Személyesen jelentkezők hétköznapokon délután 4 és 5 óra között a pótzászlóalj segédtisztjeitől illetőleg a gazdasági hivatal főnökénél jelentkezhetnek. Hasonló módon jelentkezhetnek nők szabónak a helyi szokásos díjazás mellett; ugyanazon szakácsai teendők végzésére is. Uőb-
lak illetéke természetben napi ételmezés és legfőbb napi 3 korona 50 fillér díjazás. 4. honvéd pótzászlóalj parancsnokság.

* **Állást keres egy rokkant katonára.** Az országos hadigondozó hivatal megkeresése alapján tudomására hozom a város községének, hogy a fenti hivatal gondozása alatt álló Vigyikán Pál petegdi illetőségű 37. gy. s. rokkant katonára, kinek rokkantsága folytán jobbkeze bém, Nagyváradon óhajtaná csősz, erdőőr, hivatalozó, vagy későbbi állást elnyerni. Felkérem mindazokat, kik nevezett ilyen minőségben alkalmazni óhajtják, hogy ebbeli igényeiket velem a polgármesteri hivatalban (I. em. 2. sz.) közölve szíveskedjenek, hol bővebb felvilágosítás is nyerhető. Nagyvárad, 1917 évi május hó 13. Rimler Károly s. k. polgármester.

* **A Vigadó-mozgó új műsora.** Ma, csütörtökön és pénteken negyzedik új műsort mutat be a Vigadó mozaárszínház. A előperdarab egy hatalmas társadalmi dráma „Vége a komédiának” címmel. A 4 felvonásos darab a filmszezon egyik elsőrangú eseménye. Rendkívül érdekes a legújabb Háborus Híradó is harctéri aktualitásokkal.

* **Zongora** pianó alapos javítását hengerlát júnyos áron vállalok. Rákóczi-ut 22 sz. alatt udvarban balra. Relice János.

* **Eladó ház és telek.** Vendéglőnek, bérháznak, állami építkezésre alkalmas, földszintes ház, 4961 négyszögméter telekkel eladó Kolozsvárott, a Ferencz József-ut elején, a Marianummal szemben. Értekezhetni Jokl-nál, Kolozsvárott, Deák Ferenc-utca 19. Telefon szám 434.

* **Elsőrendű hántott vargafa erdei métere husz korona** a Szent-
elei erdőben (Püspörfürdő felett) átvéve. Fantaiványok Mertz János borkereskedésében, vagy a megbízottnál az erdőben

* **Reisz Miksa** negyvéradai butorgyártó cég értesíti a t. vevőközönséget, hogy a nyersanyag hiánya valamint az áru előállításával és beszerzésével járó órási nehézségek miatt, az üzlet megszűnik; ennek folytán az összes raktáron lévő tárgyat, míg a készlet tart, igen jó árban árulja. — Ajánlja hogy ezen kiválóan kedvező alkalmat senki el ne mulassza, még oly esetben sem, amikor a butorra csak később lenne szükség, miután annak ára állapodóan emelkedik, azonkívül pedig száraz anyagból készült és minden tekintetben elsőrendű áruban már rövidesen teljes hiány lesz. — A megvett tárgyak hosszabb ideig a cég telephelyén maradhatnak.

* **Polgármesteri Hivatal** hivatalos közlése: **Ára 1 korona 80 fillér.** Kapható kiskereskedésben. **Farka** István Apolló drogeriájában. **Érték** közönsé 7/8

ZENE-ÉS MŰVÉSZET

A 4-es honvédek árváinak

rendezi a hó 20-án a Patkó zenekörrel a maga jótekonysága hangversenyét. Nívós, előkelő és zeneirodalmi szempontból értékes ez a műsor, amely igen élvezetét fog szerezni az előreláthatóan nagy számú hallgatóságának. A hangverseny, amely délután 5 órakor kezdődik a Katolikus Könyvtár Szent László termében, a következő műsorral fog lefolyni:

A műsor következő: Mozart: Menuett; Thury Paula, Dutka Mária, Clementi: Scherzo; Pasztor Klára, Parlow Román, Nagy Katalin, Setumason: Diófa, Volkmann: Csalogány; énekli Patkó Sarolta, zongorán kíséri: Marton Lili, Beckkewitz: Ifjúságomból; Czeglédy Irén, Mendelssohn: Mezőn, Balogh Emma, Bodnár Gizella, Biró Gizella, Halász Kata, Kozay Magda, Papp Klára és Magda, Lengyel Laura, Sebő Juliska, Tabory Mária, Tsalikowsky: April (szongora szám) Stokker József, Hildob: Erzsike, Tosti: Bereczkó; Wittemberger Erzsike, Székács: Kékruhás lány, Meyer Hellmund: Szerződés; Hegedű és szongora kísérettel énekli: Izsák Margit, Brakott: A szív kettős; Rimanóczy Rózsa, Stokker József, Beethoven: Contraltus. Goldmark: Prelud szongora szám, Marton Lili, Lerjav: Humoreska, Petrucy Alice, Massenet: Kék szemed, Gordijani: Felhő szállott, éneksszám, Mayr Margit, Beethoven: Sonata, Szendy: Áphorizmus zongoraszám, Patkó Sarolta, Brahms: Széphői óda, Abt: a hid b) Hoffmann: Szerelmed, csilló és szongora kísérettel; Gránshberger Erzsike, Dvorzák Slav táncok 2 szongora előadják: Sztachó Margit, Forgács Hajnal, Halász Kata, Rimanóczy Rózsa, Jegyök 3, 2 és 1 koronás árban válthatók a Patkó zenekörében Uri utca 15. Telefon szám 16 13.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtök délután: Obaitos.
Csütörtök este: Csárdáskirálynő 25-ik előadása.
Pénteken: Kék róka.
Szombat délután: Muzsikaelőadás.

Az obaitos. (A mai délutáni előadás) Az Obaitos, amelyet ma délután hozunk színre a társulat, nemcsak azért érdemel különösebb figyelmet, mert Bakonyi Károly először már máskorban játszik, mégis beleírul a most folyó világháború hangulatába, hanem azért is, mert zenéjét Kálmán Imre, a Csárdáskirálynő diadalmas szerzője írta. Az Obaitos címszerepét Bihari Sándor játssza és pompás szerepekhez jutnak a drámban I. Gardy Aranka, Szabó Margit, T. Pogány Janka, Salgoti Jenő, Dósa István és Rákosi Ferenc.

A Gólem. A prágai Góttó csodaszép legendáját, a Gólemet szombaton estére tűzi a műsorára a színház. A klasszikus értékű címszerepét Bihari Sándor játssza.

Délutáni előadások. Szombaton délután a végtelenül kedves zenéjű operetta, a Muzikus leány, vasárnap délután pedig a Kis király című közkedvelt operetta kerül színpadra.

A Kék róka. Herceg Ferenc pompás színműve: a Kék róka előreláthatóan nagy érdeklődés mellett pénteken este tölti be a műsor.

APOLLÓ mozgó- színház	Csütörtök Mire megvándulunk II. rész. Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.
	Csütörtök, péntek Vége a komédiának dráma 4 felv. Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

* Elvállalok negatív Retusolást darab szám szerint. Cím a kiadóhivatalban.

* „Korona szappan-por.“ Nem kell szappan, sem szóda, sem mosópor. Hőlehetőre mos, a ruhának nem árt, minden otthonon a törvényeséi vegyszer tanúsítvány. Egy feltöltés doboz ára 25 kgr. ruhára 1 korona. Egyedüli főraktár: Farkas István „Apolló drogeria“ Nagyvárad. Telefon 13-02.

NYILTÉR.

Üzlet megszűnés miatt,

az összes raktáron lévő tárgyat,
mig a készlet tart
igen jutányos áron árusítjuk.

REISZ MIKSA

butorgyára.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 14. sz.

Dr. Kovács Gyula

fogorvos

a harc térről hazaérkezett és
rendeléseit megkezdte.

IZSÁK LIDIA

előrendű tűzőszalon

Nagyvárad

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

városban.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és háskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szilgigeti színház művészetiinek egyedüli szállítója.

Telefon: 11-53.

Főszervező: DR. KRÜGER ALADÁR
Felelős szervező: DR. PAPP KÁROLY

Szőlőkötözéshez

jutefonalat, raffiát és
tartós papírzsineget;
aratógépekhez
manillapótló kévekötőt
ajánl:

Radó Samu és tsa

zsák és ponyvakereskedő cég
Kossuth-utca 22.

HETI ÁRJEGYZÉK:

Vizespohár csiszolt üvegből	—26
Boros pohár csiszolt üvegből	—20
Vizeskancsó csiszolt üvegből	1-50
Boros palack csiszolt üvegből	1-50
Teáscsésze fehér finom porcellán	1-—
Teáscsésze színes finom porcellán	1-80
Porcellán vizeskancsó díszítéssel	2-50
Kávésbögre emlék felírással	—70
Fali sótartó majolika fedéllel	2-50
Majolika vizeskancsó színezéssel	3-—
Teáskészlet aranyozással	10-—
Kávéskészlet aranyozással	10-—
Feketéskészlet aranyozással	10-—
Mosdókészlet felszerelve	12-—
Ebédőkészlet aranyozással	40-—
Vizeskészlet színes aranyozással	4-—
Boroskészlet színes aranyozással	4-—
Söröskészlet színes aranyozással	4-—
Tésztakészlet finom majolika	5-—
Befőtteskészlet 6 személyre	4-—

Konyha felszerelési áruk.

Főzőedények.

Táblaüveg. Porcellánárak.

Képkerepezés művészies kivitelben. Ablaküvegezés!

Eladás nagyban és kicsinyben.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg és porcellán nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Utcai helyiség.

MOCSÁRI SÁNDOR

Telefon: 14-04.

Vas-, fém és gépipari vállalata.

Nagyvárad, Zöldfa-u. Zöldfa épület.

Vállal:

Épület és diszmu bádigos munkát. Vizvezeték be-
rendezést és javítást. Írógép, grammafon, kerékpár,
villany-, gáz- és benzinmotor és mezőgazdasági
gépek javítását, — Szőlőpermetező javítást stb.
☐☐ Kerékpár és villanyvilágítási cikkek. ☐☐

4 OLCÓSÓ HÉT

a Pünkösdi vásár alkalmából

Czillér Imre nagyáruházában.

Május 7-től június 9-ig az összes raktáron levő ruházati cikkek leszállított olcsó árak mellett kerülnek eladásra.

Ruhaszövetek, costük és ruhaselymek, nyers és divatszinekből mosókelemék. Batist, grenadin, carton. Delain, Lüster.

Blousok, selyem kötött kabátok selyem köpenyruhák és felöltők. Japonok napernyők. Keztyük, narisnyák, tricók és diszkötények. Legujabb Linon és csipke gallérok. Lüster mosó fehér és fekete diszkötények.

Gyönyörű kalapok, hölgyek, leánykák és gyermekek részére.

Gyermek ruhák, kötények, fin mosó öltönyök, zefir és apacs ingek és blousok.

Fürdő ruhák, és köpenyek és frottirárak.

Rézimunkák és anyagok.

Férfi divat cikkek. Ing, gallér, kézelők, nyekkendő ujdonságok, zefir és nyersselyem ingek. Kalapok és Sportsapkák.

Szőnyeg, függöny, paplanok, ágynemű és legjobb fehérneműek. Roletta vásznak, Cser-nák és fonalak nagyban és kicsinyben. Utazó cikkek bőröndök, kosarak.

Összes katonai felszerelések legolcsóbban

Czillér Imre nagyáruházában.

A Rákóczi-ut legforgalmasabb részén
emeletes ház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

Élelmezési ajánlat!

ASZÓDI MIHÁLY

nagykereskedő,
Kossuth-u. Sas-palota. Telefon 635.

Összes gyümölcskenyér, téli szalámi, szardíniák, finom valódi méz, az összes csemege és gyógyberok, finom likőr, konyak és pálinka, sóborszesz, meggyoró, mazsola és feltört dió, cukorka, csokoládé és tea, málnaszörp, citromszörp, úgy rogytan és kicsinyben beszerezhető. Mielőtt vásárolna, sziveskedjen mi: deből dussan felszerelt árúraktározást felkeresni:

ASZÓDI MIHÁLY

kávé, csokoládé és cukorka
nagykereskedő. Nagyváradi,
Kossuth-utca Sas passage.

UKANIA
mozgó-
színház

Csütörtök, péntek
A pletyka áldozata
dráma 3 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor,
hétköznap 5 órakor kezdődnek.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesítem Nagyváradi város és Biharvármegye igen tisztelt közönségét, hogy a **JELINEK FERENC** virág üzletről, a hol hosszú évek óta voltam alkalmazva, a mai napon kiléptem s egyben hálás köszönetem fejezem ki a nagyrabecsült közönségnek a szives elismerésért és bizalomért, mellyel megtisztelni voltak szivesek s nagyon kérem, hogy becses pártfogásukat a május 1-én Rákóczi-ut Nyíry-házban megnyílt

VIRÁG-ÜZLETEMNEK

fenntartani meggyeskedjenek: minden igyekezetemmel azon leszek, hogy a nagy érdemű közönség megelégedését fokozottabb mértékben kiérdemeljem.

**Szakértelem! Elegáns modern
kötészet! Szolid árak!**

Ismételve kérem becses pártfogásukat.

Teljes tisztelettel

FEHÉR ETELKA
virág-üzlete, Rákóczi-ut.

Hasábos és vágott TÜZIFA

szükségletét a legnagyobb bizalommal csak

JENEI M. CÉGNÉL
szerezheti be

Nagypiac tér, Kugler és Andrányi palota. Telefon 10-13. szám.

M. grandisések pontosan kimérve,
hívatala házhoz szállíthatnak.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és diszmi bádigos,
vizvezeték és villanszerelő.

Nagy-Váradi, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerék-párok, ellenőrző kasszák és gramafonok szakszerű javítása és állandó jókarban tartása. Bronzműves, lakatos és műszerész munkák elfogadtnak.